

KURIER POLSKI

Rok II

Centrala telefoniczna IKP w Bydgoszczy 33-41 i 33-42
Telefon międzymiastowy 36-00. Rozmównica dla publiczności 19-07
Sekretariat redakcji przyjmuje codziennie od godziny 10 do 12

Niedziela, dnia 20 października 1946 r.

Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”
Konta PKO „ZRYW” Nr VI-135 PKO IKP Nr VI-140
Konta bieżące: Bank Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy

Nr 285

Rozpada się koalicja trzech stronnictw?

Kampania wyborcza we Francji

Komuniści apelują o stworzenie bloku lewicowego
Ruch republikańsko-ludowy proponuje socjalistom współpracę z pominięciem komunistów
Socjaliści dążą do uzyskania bezwzględnej większości

PARYŻ (dr). Partia postępowych katolików wystosowała apel do partii socjalistycznej i do wszystkich — jak to nazwała — prawdziwych demokratów, by połączyli swe siły w kierunku skończenia z koalicją 3 stronnictw w przyszłym rządzie.

PARYŻ (FA). W związku z apelem wystosowanym do partii socjalistycznej przez postępowych katolików, partia komunistyczna wezwala socjalistów do utworzenia bloku lewicowego. Kampania wyborcza rozwinęła się już we Francji w całej pełni. Oczekuje się, że gen. de Gaulle wygłosi wkrótce nowe przemówienie. W każdym bądź razie wiadomo już, że de Gaulle nie zamierza kandydować w wyborach na stanowisko prezydialne.

Wyglądało na to, że po przegłosowaniu projektu konstytucji w referendum, Francja ma przed sobą zapowiadającą przynajmniej na krótki okres czasu wewnętrzną równowagę i współpracę trzech największych stronnictw. Ta współpraca wydawała się tymbarziej potrzebna w świetle ostatnich wydarzeń referendowych.

Tymczasem apel postępowych katolików przekreśla całkowicie te nadzieje. MRP podjął inicjatywę rozwiązania koalicji trzech stronnictw rządowych, oraz chce zmontować nowy blok partyjny, który przejąłby rząd we Francji. Trzon tego nowego bloku stanowilby ruch republikańsko-ludowy i socjaliści. Trudno ustalić, jakie elementy ma na myśli kierownictwo MRP używając wszystkich „prawdziwych” demokratów do stworzenia frontu antykomunistycznego. Jak to zwykle bywa, określenie to każdy może interpretować dowolnie, inaczej socjaliści, inaczej katolicy postępowi.

Jeżeli socjaliści przyjąłby ofertę, na razie chociażby pod dyskusję, to rozszerzenie frontu o wszystkich „prawdziwych demokratów” będzie sprawą sporną między ewentualnymi sprzymierzeńcami przeciwko komunistom.

Wydaje się jednak, że apel ten nie spotka się z całkowicie przychylnym przyjęciem socjalistów gdyż ostatni

5 tys. ofiar zaburzeń w Bengali

LONDYN (PAP-is). Reuter donosi, że przewodniczący bengalskiego komitetu wszechindyjskiej partii kongresowej Ghosh stwierdził, że od ubiegłego tygodnia zginęło w czasie zaburzeń w okęgach Noakhali i Tipperah około 5.000 osób, a przeszło 50.000 poniosło szkody materialne. Oczywiście rząd bengalski nie ogłosił dotychczas żadnego oficjalnego komunikatu o ilości ofiar.

Wallace chory!

NOWY JOREK (FA). Henry Wallace, b. amerykański min. handlu, zachorował. Na skutek tego odwołano w Stanach Zjedn. wszystkie odczyty, które zamierzał wygłosić w związku z zapowiedzianą przez siebie wielką kampanią wyborczą.

kongres S. F. I. O. wyraźnie postanowił, aby partia prowadziła politykę zupełnej samodzielności.

Pozycja socjalistów jest uprzywilejowana, jedna i druga strona prowadzi politykę pozyskania tego stronnictwa dla utworzenia bloku. Socjaliści zachowują pozycję neutralną, a w hasłach wyborczych zwrócili się do narodu francuskiego o całkowite poparcie ich polityki, które zapewniłoby im bezwzględną większość w parlamencie i pozwoliło przejąć odpowiedzialność za rząd we Francji.

Dlaczego ruch republikańsko-ludowy zgotował Francji taką niespodziankę? Wydaje się, że zmusza go do tego wzrastający nacisk zwolenników de Gaulle'a. Nadchodzą wybory. Kierownictwo MRP musi określić swój stosunek do gen. de Gaulle'a i jego polityki, jeżeli chce zachować jedność partii. Tak więc apel kierownictwa jest assekuracją przed ewentualnym rozłamem i niejako dołączeniem do polityki degaullistów. Wystąpienie M. R. P. będzie miało doniosłe konsekwencje dla Francji.

Niezadowolenie wśród żołnierzy polskich w Anglii

Szykany farmerów brytyjskich

LONDYN (PAP-is). Sytuacja żołnierzy polskich w Anglii pogarsza się coraz bardziej. Zdawałoby się, że ci, którzy liczą na żołnierzy polskich jako na tanią siłę roboczą, odniosą się do nich lepiej, niestety okazało się inaczej. W połowie października odbył się w Glasgow zjazd narodowego związku farmerów, na którym omawiano sprawę zatrudnienia Polaków w rolnictwie. Zebranie to zamieniło się w prawdziwą demonstrację przeciwko żoł-

30 tys. podań o obywatelstwo angielskie

O niemieckich jeńcach wojennych w Anglii

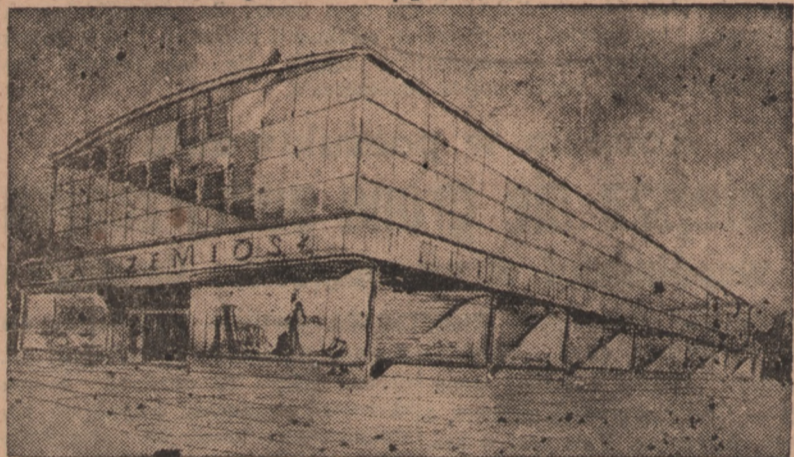
LONDYN (dr). W Izbie Gmin jedna z posełek konserwatywnych zwróciła się z zapytaniem czy nie jest możliwe, by niemieccy jeńcy wojenni, którzy chcą pozostać w Anglii, zostali zatrudnieni jako robotnicy rolni na próbę, a następnie uzyskali obywatelstwo angielskie.

W imieniu rządu odpowiedział rzecznik ministerstwa spraw wewnętrznych. Przeprowadzenie tej

Handel między strefą brytyjską i radziecką

HAMBURG (ZAP). Wg nowego układu handlowego w ostatnich 3 miesiącach br. strefa sowiecka dostarczyła strefie brytyjskiej 150 tys. ton towarów żywnościowych, obejmujących głównie ziemniaki, zboże i cukier, 600 tys. m. kb. drzewa oraz 100 tys. ton rudy żelaznej. Strefa brytyjska zapłaciła za dostawę stałą, oponami i dętkami samochodowymi oraz konmi.

Warszawa jutra

Handel, przemysł i rzemiosło Warszawy zadeklarowały 7 proc. podatku obrotowego za 7 pierwszych miesięcy rb. na budowę Instytutu Rzemiosł i Hali Rzemiosł. Zdjęcie przedstawia projektowaną Hala Rzemiosł przy zbiegu ulic Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej na wprost gmachu PKO

Po „incydencie” z przemówieniem Wallace’a

wywiady z Trumanem... na piśmie

WASZYNGTON (PAP-is). W kółkach dziennikarzy amerykańskich szeroko omawiana jest sprawa ewentualnego zniesienia konferencji prasowych u prezydenta Sta-

nów Zjednoczonych. W czasie takich konferencji dziennikarze mają prawo zadawać ustne pytania prezydentowi w sprawach politycznych. Incydent z przemówieniem b. min. handlu Wallace'a powstał właśnie w taki sposób. Rząd amerykański zastanawia się nad przeprowadzeniem pewnych zmian w systemie konferencji prasowych. Całkowicie nie zostaną one zlikwidowane, jednak przypuszczalnie wprowadzi się zwyczaj zadawania pytań na piśmie na kilka dni przed konferencją.

Tajemnicza kradzież biżuterii ks. Windsor

PARYŻ (PAP-is). France Presse donosi z Londynu, że do księżstwa Windsor zakradli się złodzieje, zabierając cenną biżuterię.

Lange rozmawia z Achesonem

Ambasador polski w Stanach Zjednoczonych Lange, odbył konferencję z amerykańskim podsekretarzem stanu Achesonem. Tematem rozmów było położenie gospodarstwa polski, ze szczególnym uwzględnieniem odbudowy kraju.

Pożyczka brazylijska dla Czechosłowacji

RIO DE JANEIRO (dr). Brazylia udzieliła Czechosłowacji pożyczkę w wysokości 20 milionów dolarów oraz zwolniła zablokowane 500.000 dolarów na zakup towarów w Brazylii.

Przed debatą w ang. Izbie Gmin

Min. Bevin złoży sprawozdanie z konferencji

LONDYN (FA). We wtorek rozpocznie się w brytyjskiej Izbie Gmin dwudniowa debata na temat polityki zagranicznej przy czym min. Bevin zapewne nie ograniczy się wyłącznie do sprawozdania z obrad konferencji paryskiej. Oczekuje się, że poruszy on również inne zagadnienia, a m. in. przyszłe losy Niemiec. Z namienia rządu przemówienia wygłosi ponadto premier Attlee i min. Mac Neil. Głównym mówcą z opozycji będzie Winston Churchill.

Meksyk upaństwowił surowce atomowe

NOWY JOREK (dr). Prezydent Meksyku podpisał dekret, mocą którego wszystkie minerały, zdolne do wytwarzania energii atomowej, zostały skonfiskowane na rzecz państwa.

Nowe ustępstwa na rzecz Niemców

Ukazał się komunikat Sojuszniczej Rady Kontroli w Berlinie o złagodzeniu przepisów ograniczających wolność przemówień oraz prasy niemieckiej. Nie znamy bliższych szczegółów tej nowej uchwały, ale wystarczy nam do wydania opinii — sama intencja, która dość wyraźnie wynika z komentarzy. Niemcom będzie wolno oddać krytykować politykę aliantów! Będzie im wolno występować „w interesie Niemiec” nawet wbrew interesom międzynarodowym!

Bo coż znaczą takie zastrzeżenia, jak że Niemcom nie wolno prowadzić propagandy antysemityzmu i nacjonalistycznej, propagować imperializmu — lub krytykować postanowienia Sojuszniczej Rady Kontroli? Te wszystkie ograniczenia w praktyce, zrównają się z nie nie znaczącymi i przez Niemców nieszanowanymi frazesami

Przez ostatnie miesiące wykazywały dobitnie, jak daleko zaszła niemiecka bezczelność w artykułach dziennikarskich i przemówieniach politycznych. Prawie każde oświadczenie przywódców chrześcijańskich demokratów lub socjaldemokratów jest jawnym atakiem na uzgodnioną przez aliantów politykę. Niemcy w ostatnim czasie rozpoczęli gwałtowną kampanię antypolską, żądając rewizji granic wschodnich, co jest napaścią na postanowienia poczdamskie

W momencie kiedy ta kampania nasila się coraz więcej, Sojusznicza Rada Kontroli podejmuje decyzje, które mogą jeszcze podmurować niemiecką propagandę antypolską i utwierdzić naród niemiecki w przekonaniu, że walka zapowiadana przez Schumacherów i Neumannów jest słuszną i znajduje aprobatę sojuszników.

Nie mamy zamiaru podrywać autorytetu Sojuszniczej Rady Kontroli i nie wyrażamy przecięt krytyki wszystkich jej zarządzeń, ale dobrze rozumiemy interes Państwa Polskiego uprawnia nas do wyrażenia wątpliwości, czy ta decyzja jest słuszną. Rozumiemy, że Niemcy muszą otrzymywać odpowiednią ilość kalorii dziennie, aby żyć i przetrwać najtrudniejszy okres powojenny. Rozumiemy, że po kilkunastu latach ich życie musi się wyrazić w innych formach organizacyjnych niż obecnie. Rozumiemy, że na terenie Niemiec mogą działać partie polityczne, które powoli w formie samorządu przejmą odpowiedzialność za sytuację gospodarstwa tego kraju.

Ale błędem nie do wybaczenia jest ułatwianie Niemcom wejścia na pozycję, która winna być dla nich na długie lata jeszcze niedostępna. Jeżeli alianty zgodni są co do tego, że nie można Niemcom pozwolić na odrodzenie armii, na natchmiastowe zlikwidowanie okupacji i na przyłączenie Austrii, to z równą słusnością nie powinno być dyskusji nad tym, czy wolno Niemcom uprawiać rewizjonizm antypolski, czy też pod groźbą więzienia należy tego zakazać.

My nie możemy obojętnie patrzeć na to, gdy Niemcy rzucąją błotem oszczerstw i fałszu na naszą pracę na Ziemiach Zachodnich. Tolerowanie ich intryg przez cenzurę Anglosasów jest rażąco niesprawiedliwą godzącą w nasze interesy i w pewnym sensie jest jednocześnie rozprzeszeniem burzy cielei Poczdamu. Niektórzy politycy wyobrażają sobie mylnie, że

Truman będzie znów przemawiał o sytuacji międzynarodowej

Wielkie zaciekanie opinii światowej

WASZYNGTON (FA). W związku z otwarciem ogólnego Zgromadzenia ONZ w Nowym Jorku w dniu 23 bm. duże zaciekanie budzi zapowiedziane przemówienie prez. Trumana, który wypowie się na te-

mat sytuacji ogólnowoświatowej. Jak podkreśla się w kołach zbliżonych do Białego Domu, do tego kroku skłoniło prezydenta sprawozdanie z konferencji paryskiej, złożone przez min. Byrnasa.

Hamburg stolicą okupacji angielskiej

Min. Hynde przedłożył plan w Izbie Gmin scentralizowania administracji brytyjskiej

LONDYN (FA). Brytyjski min. pełnomocny dla spraw Niemiec i Austrii - Hynde, przedstawił w parlamencie plan scentralizowania administracji brytyjskiej w Niemczech, przez utworzenie w Hamburgu siedziby brytyjskiego rządu wojsko-

wego, i głównej kwatery wojsk. Jak stwierdził min. Hynde, władze niemieckie zostały już o planie tym powiadomione. Ludność Hamburga nie będzie zmuszona do ewakuacji domów, zanim nie znajdą się dla niej odpowiednie pomieszczenia gdzieś indziej. Dlatego też wykonanie planu odłożono do wiosny przyszłego roku. Do tego czasu, dla przewidzianych do ewakuacji mieszkań 13.000 Niemców znajdują się odpowiednie pomieszczenia.

Komisja w poszukiwaniu Zmniejsza się grono podejrzanych o współdziałanie w samobójstwie Goeringa

Komendant więzienia rozgrzesza swoich podwładnych

NORYMBERGA (FA). Ciało 10 straceńców łącznie z ciałem samobójcy - Goeringa zostały spalone, a popioły rozrzucone. Poza tym w krematorium spalono również szubienice i wszystkie stryczki.

Specjalna komisja badająca sprawę samobójstwa Goeringa nie ogłosiła jeszcze żadnego sprawozdania. Dotychczas też nikt nie został aresztowany.

Major Fryderyk Teich, komendant straży bezpieczeństwa w więzieniu norymberskim oświadczył, że nie uważa za prawdopodobne, aby trucizna została doręczona Goeringowi przez jego żonę. Podczas widzenia się skazanych z żonami dzieliły ich grube szyby. Również wykluczona jest możliwość, aby truciznę doręczył

obrońca Goeringa dr Stahmer, ponieważ mógł on doręczyć swemu klientowi dokumenty jedynie za pośrednictwem urzędnika amerykańskiego. Co się tyczy strażników więziennych, którzy mogli być przekupieni przez Goeringa, to mjr. Teich stwierdza, że jest to dlatego wykluczone, iż Goeringowi odebrano wszystkie jego kosztowności. Niemiecki fryzjer, dentysta i lekarz nie są, jak dotąd, podejrzani o dostarczenie Goeringowi ampułki z trucizną. Mjr. Teich wyraził przypuszczenie, że trucizna mogła dojść do rąk Goeringa w chlebie podczas podawania posiłków. Jednakże i to wydaje mu się mało prawdopodobne. Sądzi on raczej, że Goering posiadał ampułkę przy sobie od czasu aresztowania.

Specialny numer IKP poświęcony Wybrzeżu. Redakcja „IKP” wydaje w dniu 27 października w związku z ogłoszeniem Kuriera Polskiego... Numer stanowi wyjątkową okazję skutecznej reklamy dla wszystkich instytucji, przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych. Przemysłowcy, kupcy, rzemieślnicy ogłaszajcie się w morskim numerze IKP!

Wizyta premiera Egiptu w Londynie

Delegacja egipska nie aprobeuje polityki Sidki Paszy

LONDYN (FA). Do Londynu przybył premier rządu egipskiego Sidki Pasza, celem przeprowadzenia rozmów na temat stosunków brytyjsko-egipskich z angielskim min. spraw zagr. Bevinem. Rozmowy te nie mogą być jednak uważane za

wznowienie pertraktacji, jakie w sprawie rewizji traktatu egipsko-brytyjskiego toczyły się niedawno w Kairze. Delegacja egipska do rokowań z W. Bytanią absolutnie nie aprobeuje wizyty premiera Sidki Paszy w Londynie.

Rząd angielski opracowuje wielki plan zatrudnienia 370.000 bezrobotnych w Anglii

LONDYN (FA). Zdaniem angielskiego min. bez teki Morrisona, W. Brytania opracowuje wielki plan zatrudnienia. Przygotowano już projekty do rozbudowy sieci kolejowych, dróg i mostów. Jak podkreślił min. Morrison, wykonanie planu będzie niekompletne, jeśli jednocześnie nie będzie się dążyć do podniesienia poziomu kulturalnego i stopy życiowej robotników.

W każdym bądź razie liczba bezrobotnych w Anglii uległa już ostatnio znacznemu zmniejszeniu i wynosi obecnie 370.000. W ostatnim czasie wzrosła znacznie liczba zatrudnionych w wytwórczości przeznaczony na eksport.

W zamku Dobrych koło Pragi odbył się wieczór literacki na cześć pisarzy polskich, bawiących w Czechosłowacji.

Prezydent Bierut i Marsz. Rola-Zymierski w Belgradzie

BELGRAD (PAP-dr). Do Belgradu przybyli z wizytą prezydent KRN Bolesław Bierut, marsz. Polski Rola-Zymierski, min. kultury i sztuki Kowalski i min. sprawiedliwości Świątkowski. Dostojnikom państwowym towarzyszą wyżsi urzędnicy ministerstwa spraw granicznych i przedstawiciele wojska.

Jak wiadomo, marsz. Tito odwiedził Polskę w marcu br. - Wizyta delegacji polskiej w Jugosławii przyczyni się do zacieśnienia węzłów przyjaźni między obydwojma narodami słowiańskimi.

Zamach bombowy na pociąg w Haifie

LONDYN (FA). Z Palestyny donoszą, że w Jerozolimie grupa młodych ludzi, najprawdopodobniej Żydów, ciężko ranila inspektora policji. W pobliżu Haify dokonano zamachu bombowego na pociąg.

W związku z przypadającą na dzień 2 listopada br. 29-tą rocznicą ogłoszenia deklaracji Balfoura, w całej Palestynie zapowiedziany został strajk generalny.

La Guardia krytykuje prezydenta Trumana

WASZYNGTON (FA). Naczelny dyrektor UNRRA określił prezyd. Trumana jako człowieka niebezpiecznego, w związku z zajętym przez niego stanowiskiem w sprawie kontroli cen. Stanowisko to - zdaniem La Guardia - doprowadzi Stany Zjednoczone do ruiny w dziedzinie ostatnich osiągnięć socjalnych.

Województwo Warszawskie dało pół miliona ludzi Ziemiom Zachodnim

WARSZAWA (PAP-is). Wojewódzki Oddział Państwowego Urzędu Repatriacyjnego podaje, że około pół miliona osób przesiedlonych zostało z terenu woj. warszawskiego na Ziemię Odzyskaną. W akcji przesiedleńczej przoduje Warszawa, a następnie powiat błoński, mławski, sochaczewski.

Walki partyzanckie w okolicy Larissy w Grecji

LONDYN (PAP). Jak donoszą z Aten, w pobliżu Larissy w Tessalii partyzanci wysadzili w powietrze 2 mosty. Brygada górską, prowadząca operacje przeciwko partyzantom, zajęła 10 wiosek, które znajdowały się we władzy partyzantów.

ATENY (dr). Greckie partie demokratyczne, skupione w EAM, wytosowały skargę do Rady Bezpieczeństwa przeciwko wtrącaniu się Anglików w wewnętrzne sprawy Grecji.

Korespondent BBC donosi, iż greckie wojska rządowe stoczyły 2 bitwy. Oddziały, które walczyły o wolność i demokrację, korespondent nazwał bandami.

Tylko 5 lat więzienia dla korsarza niemieckiego

BERLIN (PAP). Trybunał w Hamburgu skazał na 5 lat więzienia kapitana korwety Heinza Noeblega, dowódcę V flotyli niemieckich łodzi podwodnych. Noehle, który występował na procesie norymberskim jako świadek odwodowy Doenitza, został uznany za winnego zatapiania statków handlowych bez uprzedzenia i systematycznego mordowania załóg.

Mołotow „sternikiem” na „Queen Elisabeth”

LONDYN (dr). „Queen Elisabeth” przeje fał Atlantyku z szybkością 56 km na godzinę i oczekiwany jest w Nowym Jorku w poniedziałek. Z powodu zapowiedzianego strajku robotników portowych USA jest możliwe, że statek zawinie do jednego z portów kanadyjskich. Kapitan statku poprosił Mołotowa i Wyszyńskiego na mostek kapitański oraz oddał Mołotowowi na kilka minut ster statku. Mołotow wziął się do tego z takim entuzjazmem, że wyprowadził statek z kursu o 2 stopnia.

Świat w kilku wierszach

Przed trybunałem ludowym w Pradze stanął b. kierownik obozu koncentracyjnego dla Żydów w Czechach Jockl. Dwight Eisenhower przybył w środę rano do Triestu. General Eisenhower dokonywa inspekcji amerykańskich sił zbrojnych w Krajinie Julijskiej.

Do Warszawy przybył chargé d'affaires Węgier p. Paul Forstner wraz z personelem poselstwa. P. Forstner jest zawodowym dyplomatą. Od r. 1933 był chargé d'affaires Węgier w Egipcie. W r. 1938 został mianowany sekretarzem ministerialnym.

W czwartą rocznicę bohaterskiej śmierci 50 bojowników niepodległości straconych przez Niemców w dniu 16 października 42 r. w Warszawie odbyła się na cmentarzu wojskowym uroczystość położenia kamienia węgielnego pod pomnik poległych.

Berlinie podano do wiadomości, że prace górników we wszystkich czterech strefach okupacyjnych podniesione zostaną o 20 proc.

Z Bagdadu donoszą, że samolot brytyjskich linii lotniczych po raz pierwszy odwiedził do Mekki pielgrzymów muzułmańskich. Do transportu pielgrzymów używane będą od lat regularnie 3 samoloty.

Według France Presse z Aten, parlament grecki zwolniony zostanie przed 1 listopada, by umożliwić opozycji krytykę stanowiska rządu w sprawie obrony greckich interesów narodowych na konferencji paryskiej. Większość parlamentarna ma nadzieję, że zdola przeprowadzić rekonstrukcję rządu bez rozwiązania parlamentu.

Komitę Wykonawczy Światowej Federacji Demokratycznej Kobiet w Moskwie, zakończył swe obrady

Akademia Nauk ZSRR otacza specjalną opieką wioskę, w której urodził się Puszkyn, zamieniając ją w muzeum. Prezydium Akademii Nauk w ZSRR postanowiło wybudować nowe gmachy naukowe w Moskwie, Leningradzie i innych miastach.

Przez Frankfurt n. Odrą przesunęło się do dnia 15 bm. 131 tys. jeńców wojennych oraz 12.800 internowanych cywilnych, którzy zwolnieni zostali z obozów w Rosji.

Cesarz japoński Hirohito złożył wizytę głównodowodzącemu armii amerykańskiej na Dalekim Wschodzie - Mac Arthurowi.

Ambasada brytyjska we Włoszech zdementowała pogłoski, jakoby książę Windsoru mianowany miał być wkrótce ambasadorem angielskim w Rzymie.

Król egipski Faruk wysłał do emira Transjordanii pismo w sprawie Palestyny, proponując dla obrony interesów arabskich w Palestynie, udział wszystkich państw arabskich w konferencjach i akcji dotyczącej tego kraju.

Rząd Czechosłowacji uchwaślił po 16-godzinnych obradach nowy 2-letni plan gospodarczy. Plan przejdzie obecnie z kolei do parlamentu.

W Moskwie w dalszym ciągu obradowała Rada Najwyższa ZSRR. Dyskusje dotyczyły spraw preliminarza budżetowego.

Rancka misja archeologiczna odkryła w Palestynie starożytne miasto, liczące 3000 lat. Poszukiwania trwały 3 miesiące. Odkryto wiele drogocennych zabytków.

Gen. Eisenhower udał się z Frankfurtu w podróż powrotną do Stanów Zjednoczonych.

Wiadomości z kraju

Międzynarodowy Związek Studentów z siedzibą w Pradze powierzył polskiemu organizacjom akademickim stworzenie Biura Wymiany i podróży przy Komitecie Wykonawczym IUC. W związku z tym wyjechali do Pragi z ramienia polskich organizacji akademickich pp. Pięniżek i Wittlin.

Pociąg sanitarny PCK zawiózł do Francji grupę dzieci polskich emigrantów, którzy opuścili Polskę na krótko przed wybuchem wojny 1939 r. Dzieci te przebywały przez czas wojny w Polsce i udały się teraz do swoich rodziców.

sprawa polsko-niemiecka jest tylko sporem sąsiedzkim. Przekonają oni się kiedyś może, że jest ona decydującą sprawą o pokoju w Europie, a konsultacje uregulowania jej przesądzą o rozwoju wypadków na przyszłość.

Niemcy prowadzą perfidną politykę wbijania klina między aliantów. Ich pisma w strefach angielskiej, francuskiej i amerykańskiej, nie krytykują władz okupacyjnych. Nie dlatego, żeby powodów i spraw do krytyki nie było. Rozumują oni, że należy pozyskać aliantów za wszelką cenę po to, aby później zdobyć ich zgodę na „dobre ustępstwa” na wschodzie, które jednak dla Niemiec drobnymi ustępstwami nie są, a dla nas stanowią kwestię życia lub śmierci.

Niektórzy przedstawiciele partii mówią otwarcie o tym, że nie zaszkodziłoby, gdyby Niemcy stały się kolonią angielską lub amerykańską. I rzadkie są głosy oburzenia Niemców na tak wyrażone propozycje. Ale nikt z nas nie wierzy, żeby oni to mówili z przekonania. To jest chwilkowa taktyka „pokornych” Niemców, którzy chcą przechytrzyć Anglosasów i na obłudzie uciąć dla siebie „wschodni interes”.

Jak dalece niektórzy politycy anglosascy ulegają urokowi niemieckiej obłudnej sztuczności świadczy przemówienie Byrnasa, który nakreślił Niemcom nową interpretację Poczdamu, i niejako zachęcił ich swoim wystąpieniem do antypolskiej kampanii.

Nie chcemy być „czarnymi krakami” własnej sprawy. A najbliższa przyszłość pokaże, jak Niemcy wyzyskują ten nowy przywilej, udzielony im na posiedzeniu Sojuszniczej Rady Kontrolnej w Berlinie. Przeciwnie ucziłowić Goebbelsa nie otruli się ejankiem potasu i czekają na okazję pokazania swoich zdolności. Machina propagandy niemieckiej, ubrana w szaty „demokracji i sprawiedliwości dla skrzywdzonych Niemiec” ruszy przeciw Polsce. Oczywiście, że na tarcie to nam zaszkodzi, ale jedno dziś wiemy: skróci się ono napewno niepowodzeniem, bo przeciwni nurtowi dziejowego rozwoju - szkt polityki nie jest w stanie prowadzić na dłuższą metę!

Poświęcenie nowej siedziby Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku

NOWY JORK (dr). W Nowym Jorku odbyło się poświęcenie nowej siedziby Fundacji Kościuszkowskiej. Nowy gmach znanej tej organizacji znajduje się w pobliżu reprezentacyjnej 5 Avenue.

Kongres demograficzny Prof. Szulc przedstawicielem Polski

WARSZAWA (PAP-is). W końcu października i początek listopada odbędą się w Stanach Zjednoczonych kongresy demograficzne zorganizowane przez „Population Association of America”. Z ramienia Polski odleciał prezes Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie prof. Szulc, który ma przedstawić na tych kongresach obecną sytuację demograficzną w Polsce.

Apel sir Boyd Orr'a

WASZYNGTON (FA). Sir Boyd Orr podkreślił w Waszyngtonie konieczność porozumienia w sprawie utworzenia Międzynarodowej Rady Żywnościowej. Plany organizacji spraw żywienia i rolnictwa musiałyby być oparte na zdrowych podstawach gospodarczych, a nie na filantropii, jak to ma miejsce w UNRRA.

Słynny matematyk nie chce wrócić do Niemiec

JEROZOLIMA (PAP). Profesor Adolf Frenkel, dziekan instytutu matematycznego im. Eisteina na hebrajskim uniwersytecie w Jerozolimie odpowiedział odmownie na zaproszenie do powrotu do Niemiec, gdzie w 1928 roku wykładał na katedrze uniwersytetu kilńskiego. Wybitny matematyk pisze, że nie może opuścić swego narodu, swego kraju swego uniwersytetu dla katedry na obecnej ziemi, której mieszkańcy ponoszą odpowiedzialność za zagładę 5 m.ilionów Żydów.

Berlin przed wyborami

Berlin to obecne Niemcy w miniaturze. Jest on podzielony na sektory mocarstw okupujących których przejawy życia na polu gospodarczym, politycznym i społecznym mają mniej więcej ten sam charakter, jak w poszczególnych strefach. Śródmieście jest jednym zbiornikiem gruzów, ale i tu odczuwa się żywe tętno życia. W pozostałych częściach miasta życie kursuje w pełni.

Berlin jest siedzibą Sojuszniczej Rady Kontrolnej i stanowi polityczne i duchowe pole magnetyczne dla całych Niemiec. Niewiele stracił on z opinii najlepiej informującego miasta świata. Dziennie wychodzą tu 3 miliony egzemplarzy gazet. Ich zabarwienie polityczne idzie po linii polityki tego mocarstwa, od którego uzyskały one licencję. Poza sprawami bieżącymi głównym tematem prasy berlińskiej były w ostatnim czasie dwa zagadnienia: przyszłości Niemiec — Niemcy federalne, czy jednolite oraz różne interpretowanie terminu „demokracja“.

Przeciwny Berlińczyk czyta zaś zwyczajnie dwie gazety: jedną o tendencji takiej partii, której jest zwolennikiem oraz jedną neutralną. Wielkie bestyri Berlina, które przetrwały wojnę, są stale zapelnione, natomiast mniejsze nie cieszą się tak wielką frekwencją. Największe powodzenie miał ostatnio „Nathan“ Lessinga. Również — jeżeli chodzi o imprezy sportowe — Berlin staje się ośrodkiem w skali światowej. Stadion olimpijski na igrzyskach wojennych z udziałem reprezentacji duńskich, francuskich, czeskich i Luksemburga zgromadził prawie 85.000 widzów.

W dziedzinie odbudowy gospodarczej Berlin zrobił wielkie postępy. Przeciwnie co drugi dom był zniszczony. Dziś poważny procent mieszkań już odbudowano. Zakłady przemysłowe podkują swą liczbę w stosunku do roku przedwojennego. Biorąc pod uwagę wszystkie te czynności, Berlin ma szansę, by się znów stał miastem światowym.

Jeżeli chodzi o stosunki społeczne, to i tu można zanotować znamienne poprawy. Podczas gdy w przedostatnim roku liczba umierających sześciokrotnie przewyższała liczbę urodzeń, to dziś nastąpiło już wyrównanie tych cyfr. Przewaga kobiet jest jednak przynajmniej jedna — w Berlinie na 3 dziewczęta przypada 1 mężczyzna.

Berlin toczą dwie choroby: prostytucja i przestępczość kryminalna. Szereg krajowych pism zobrazowało już w swoich reportażach, jak daleko posunął się upadek moralności niemieckich kobiet. Gdy zapadnie zmrok „czekoladowe dziewczęta“ zapędzają trotuary najruchliwszych ulic.

Przestępców różnego autoramentu namnożyło się w tym mieście bardzo dużo. Policja niemiecka nie może nadążać odbierać telefonów, zawiadamiających ją o dokonanych pospolitych rabunkach i morderstwach. Ostatnio bandyci nie omijają nawet urzędników alianckich. Walkę z tą plagą

czyli Niemcy w miniaturze
Niemcy jednolite, czy federacja. Imprezy sportowe na wielką skalę. Szybka odbudowa miasta. Dwie choroby. Ożywiona kampania wyborcza. Apel Grotewohla do kobiet. Schumacher przybył

utrudnia podział Berlina na strefy. Złoczyńcy przenoszą się niby lotne ptaki z jednego sektora do drugiego. Berlin stoi pod znakiem wyborów, mających się odbyć 20 bm. Wszystkie partie polityczne wykazują ożywiającą działalność. Masowe wiece oraz przemówienia przywódców partii są na porządku dziennym.

W wyborach municypalnych w dn. 20 bm. w Berlinie weźmie udział niecałe 2 i pół mil. ludzi, w tym 900 tys. w sowieckim, 700 tys. w amerykańskim, 450 tys. w brytyjskim i 300 tys. w francuskim sektorze miasta. Jeżeli chodzi o rozmach i nasilenie propagandy to dominuje tu Partia Jedności. Nie ogranicza się ona bowiem do licznych zebrań i masowych wieców, ale organizuje również imprezy artystyczne.

Przywódcą Partii Jedności Grotewohl, biorąc pod uwagę kobiety, omówił w przemówieniu stanowisko

i rolę kobiet. Stwierdził on całkowitą wolność i równouprawnienie kobiet i podkreślając ich decydujący wpływ na bieg spraw, nawołuje do udziału w życiu politycznym, aby w przyszłości mogły łagodzić wrozoną mężczyznom skłonność do wojen.

Na okres wyborów przybył również do Berlina przywódca socjalistów niemieckich dr Schumacher, który określił je nie jako zagadnienie lokalne, ale jako zagadnienie całych Niemiec, a nawet Europy.

Polityka socjal-demokratów jest ostro krytykowaną przez Partię Jedności. 15 socjal-demokratów, którzy przeszli do Partii Jedności motywują swój krok tym, że Socjal-Demokratyczna Partia (SPD) oddala się coraz to więcej od marksizmu. Organ SED (Neues Deutschland) podejmując tę tematykę pisze, że kurs polityki socjal-demokratów prowadzi do obozu reakcji.

O „Listach spod morwy“ — Morcinka Słońce nad granicą

Kapsla Czesława Monikowska

Zakopane, w październiku
W słonecznym popołudniu zakopiańskie z książką „Listy spod morwy“ w rękę...

Miniona wojna w życiu każdego z nas pisala swe mniej lub więcej żalobne, a nieraz krwawe, stronicie. I te się wydawały najczarniejsze, najtragiczniejsze. Zebrani w granicach nowej Polski, dziś lustrujemy wzajemnie szeregi swe, podsumowujemy przeżycia cudze i swoje. I jakże często błędnie przeżyta męka własna, zaś grozą przeżytej ujawnionej krzyż innych. I rodzi się pytanie: Gdzie jest kres wytrzymałości ludzkiej? Pawiak, Dachau, komory gazowe, tortury...

Czytając książkę Morcinka — idę śladami jego Golgoty, jednej z wielu, jednej z tysięcy. W błękitny dzień pisane u podnóża Alp, w błękitny dzień czytane w obliczu Tat, bezpośrednio, techniczne słowa.

I tam, w Sachsenhausen, Dachau były złote, lazurowe dni. Gdy działało się to, co maluje autor i wtedy było piękne lato, zmieniała się dojrzała jesień, srebrzyła się zima, zapachem kwietnia porywała wiosna. Przeżycia ludzkie są znikome, chwila bólu mija, a świat dalej trwa w niezmiennym swym pięknie. Lecz są i inne wartości stałe, walory nieprzemijające. Świadomość tego nadaje sens cierpieniu, rozwiązując owe zagadnienie w płaszczyznach wieczności.

Dziwi się Morcinek swym własnym przeżyciom. Przegląda się ludziom, którzy razem z nim przeszli owe piekło. Bada ich psychikę, widzi skrzywienia i rany duchowe.

— A ja jakim wyszedłem z tej otchłani? — zapytuje siebie.

Mimo woli i czytelnik powtarza za nim to pytanie: a ja jakim wyszedłem z tego dantejskiego kregu przeżytej wojny? I jakie refleksje nasuwają mi cudze przeżycia?

Może niejedną wtedy chciałby spytać Morcinka, jak ów towarzysz autora w obozie:

— Słuchaj, czy jest Bóg?

— Nie wiem — odpowiedział wtedy pisarz, gdyż duszę miał pełną zgryzoty, zaś w oczach grozę oglą-

Na marginesie zjazdu we Wrocławiu

Dodatnia ocena „New York Times“

osiągnięć polskich na Ziemiach Zachodnich

NOWY JORK (PAP). W korespondencji ze zjazdu przedstawicieli przemysłu Ziemi Odzyskanych we Wrocławiu korespondent dziennika „New York Times“ Sidney Gruson pisze, że osiągnięcia polskie na Ziemiach Odzyskanych wzbudzają podziw w oczach przedstawicieli prasy zagranicznej. Wykonane dotychczas prace przez Polaków na zachodzie ściśle związały Ziemię Odzyskaną z resztą kraju zarówno pod względem

gospodarczym, jak i kulturalnym. Opisując trudności życia powojennego nad Odrą, Gruson stwierdza, że Polacy pokonują wszystkie przeszkody z całkowitym samozaparciem się, i że sprawa ziem zachodnich jest jednym z punktów, w którym nie ma żadnych różnic poglądów w społeczeństwie polskim. Poza tym Ziemię Odzyskaną są specjalnie troskliwie traktowane przez rząd, a zwłaszcza przez resorty gosp.

Nie tylko bomby niszczą

Jeszcze jedno zdjęcie z huraganu, jaki przeszedł nad południową Anglią. W Plymouth orkan wyrucił drzewo, które ciężarem swoim zdruzgotowało nowowypięcony dom, do którego miała się właśnie wprowadzić jedna z bezdomnych rodzin angielskich. Nieszczęśliwi biedacy zmuszeni są nadal cierpliwie czekać na locum.

danych scen. Jednak w końcu książki dodaje, że niepotrzebne mu były argumentacje przygodnie poznanego księdza. Nim skończył swój bolesny stage, dowiedział się, że jest Bóg. Przekonało go nie apostołstwo słów, lecz apostołstwo męki, chrystusowo znoszonej przez współwzięniów. I przekonali go tacy kapłani, którzy dobrowolnie ofiarowywali się na śmierć za innych.

Zniekształcone, pokurczone trupy wiezione na taczkach... Trupy zamordowanych przez „płowe bestie niemieckie“ — jak za Nietzsche powtarza Morcinek. A otwarł usta ofiar tacy zastygły krzyk, syntezę krzyku całej, sponiewieranej ludzkości: „Eli, Eli, lamma sabachtani!“

„W. Buviers, jakby zagubiony wśród Alp, stałem się oto świadkiem radosnych narodzin innego, nowego czasu pod starą morwą“

„I wydaje mi się, że to nie wiatr szumi nade mną, lecz że to inny, nowy czas szumi, że się przelewa ogromną falą, a ja zatopiony w nim, pozwalam się nieść jemu bezwolnie. I wiem jeszcze, że zapominam w nim o wszystkim, co już

jest poza nami. Zapominam przede wszystkim o pragnieniu zemsty“.

A więc wśród ofiar obozu, wśród tych, którzy mają za sobą powyższe obrazy i przeżycia — nie wszyscy pragną zemsty. I to, że wśród torturowanych przez oprawcę byli tacy, którzy mogli wymodelić: — „Panie, daruj im, bo nie wiemy, co czynią“ — to był cud. I to, że są tacy, którzy pisząc wspomnienia, podliczając chwile swej męki — nie pragną zemsty, to kreśli słoneczną odpowiedź — Jest Bóg!

„Po czarnej, strząskanej granicy Roher de l'Homme wędrują chmury...“ „Skrzy się lodowiec, a ponad nimi wlebia się błękit tak bardzo czysty, tak bardzo nieskończony, jak myśl o Bogu. W ich obliczu wszystkie sprawy świata maleją do niepoznaki, serce zaś ogarnia zbożne wzruszenie i dziwnie radosna pokora“

— Z błękitu sływa nieskończoność — mówię słowami Morcinka. Ze stoku Skosistej, jednej z tatrzańskich granic, spada drobny wiatr i trzępocze w gałęziach świerków — przeinaczam określenia autora „Listów spod morwy“.

Słońcem zalana szosa do Kuźnie. Wycieczki, kolorowy, radosny tłum, harcerze... Tędy wiedzie droga do stacji kolejki linowej na Kasprocy Wierch. Na prawo duży, drewniany krzyż. A na nim tablica i sterta wienców. Z tablicy na świat wołają słowa: „Tu zginęli ci, którzy sięgnęli po zaszczytne miano obrońców Ojczyzny.“

Tutaj, 30 maja 1944 r. Niemcy zamordowali 20 Polaków. „Cześć męczennikom. Zdrowaś Maria“ — czytamy dalej.

Powyżej tablicy umieszczono Bekanntmachung, wycinek drukowany który głosi, że za zabicie oby-

Ciąg dalszy na stronie 5-jej.

Reportaż z podróży

Zlekarzami PCK wzdłuż i wszerz Dolnego Śląska

„IKP“ zwiedza sanatoria i domy wypoczynkowe Czerwonego Krzyża

IV
W dole mamy małe jezioro. Błęszczy i nęci swą taflą. Nikt z nas jednak nie korzysta z zaproszenia... Nie zimnej kąpieli w tej chwili nam trzeba. Tuż przy jeziorze stoi willa, zwana „samotną“ Przed nami szczyt Śnieżki. Mamy do niej 3000 metrów. Budzi w nas ambicję turystów. Rozsadek jednak przemawia. Jesteśmy zbyt zmarznięci. Na drogowskazie odnajdujemy kawalek mjejsca i zostawiamy napis „PCK — IKP“ Bydgoszcz.

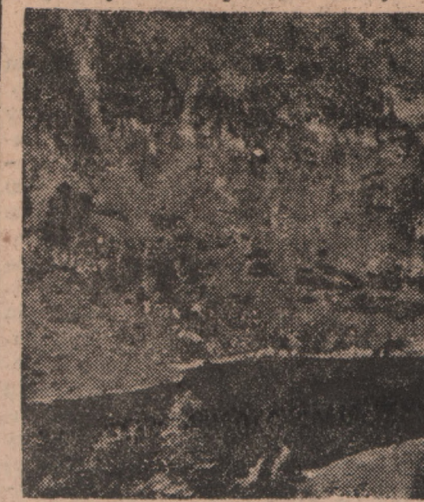
Ziębnięci, szcękając zębami, śpiewamy do marszu. Robi się nam coraz cieplej i radośniej. Echo piosenki... Idzie noc... słońce już, zeszło z gór, zeszło z pół, zeszło z móż“ rozlega się po lasach i górach.

DOM WYPOCZYNKOWY PCK
Zjeżdżamy do Domu Wypoczynko-

wego PCK. Ponieważ nie jest jeszcze zbyt późno, zwiedzamy jego wnętrze. Jest 45 pokoi urządzonych komfortowo. Są wanny, prysznic, elektryczna pralka, piękna kuchnia, sala opatrunkowa, bogato zaopatrzona apteczka i werandy dla gości chcących korzystać z leżakowania. Sanatorium PCK ma również swoje gospodarstwo. Dom Wypoczynkowy przyjmuje wszystkich przysyłanych przez kierownictwo PCK. Przyjmuje młodzież akademicką, dzieci i powracających z obozów niemieckich. Urządzenia Domu Wypoczynkowego PCK są szczytem ostatniej techniki.

Dzień dzisiejszy dał nam dużo wrażeń. Zmęczeni, wtulamy się w białośnieźną pościel.
406 ODMIAN KOLIBRÓW
Rano pędzimy do Cieplic. Nie zastajemy dyrektora, idziemy więc do muzeum, które zajmuje drugie miej-

scę w Europie. Ma ono najbogatszy zbiór kolibrów. Jest ich 406 na 500 znanych dotąd odmian. Posiada piękne skrzyżowania ptaków, zacząw-

Piękno Karłonoszy

szy od szpaków, struszy a skończywszy na sepach... a co za piękne okazy motyli, różnych barw i rozpiętości... Mamy tu dalej kunsztownie zdobione broje i szable, ciężkie karabiny z murów zamku Chojnastego, a nawet suknie bojowników szczepów afrykańskich.

Wracamy do uzdrowiska. Najgo-

rsze w Polsce cieplice, których temperatura dochodzi do 44 stopni C. leczą reumatyzm, schorzenia ko-

bjące i atretyzm. Jak nas informu-

ję, w czasie sezonu przewijało się dziennie 3000 kuracjuszy.
WRACAMY — „CYRK NR 7“
Zwiedziliśmy mniej więcej wszystko. Siadamy na swoje miejsca i ruszamy w drogę powrotną. Syci, pełni wrażeń stajemy się małowinni. Odbija się zmęczenie 4-dniowej podróży. Słońce skąpi nam swych bla-

sków. Nie zatrzymujemy się już nigdzie. Tymczasem zapada noc. Przekraczamy Odrę. Dojeżdżamy do Rawicza, jemy poznańską „golonkę“ i znów pędzimy dalej. Mijamy Śrem, Środę, Szubjń i wpadamy do Gniezna.

Musieliśmy pięknie wyglądać, bo przywitano nas okrzykami zachwytu i zadowolenia „niech żyje cyrk nr 2 — nareszcie przybył“.

Dumni z tak wysokiego awansu zaczęliśmy natychmiast oceniać nasze możliwości akrobatyczne. Okazało się jednak, że skutkiem zmęczenia są one tak znikome, że raczej... warto zjeść kolację.

Zadowoleni „bierzemy“ resztę trasy. Jakiś złośliwy ognik myli nam drogę. Ciemności utrudniają orientację. Kręcimy się ciągle wokół sławnych wykopalisk Biskupina. Zwiedzamy je mimo woli, przy blaskach księżycy. Dużo czasu minęło, zanim wybrnęliśmy z błędnego koła. Jedziemy teraz prosto na Bydgoszcz. Jest 3-cja rano. Stajemy wreszcie w naszym mieście.

Wróciliśmy z naszych ziem nad Odrę i Nysę. Wróciliśmy, by dać świadectwo, że budowane przed wiekami miasta, wsie i zamki, mimo germanizacyjnej polityki niemieckiej zostały jako żywe pomniki naszej przastarzej słowiańskiej przeszłości.

Kalendarzyk

Sobota 19 października
 Katolicki: Piotra z Alk.
 Słowiański: Siemowita
 Historyczny: 1466 Pokój toruński z Krzyżakami.

BYDGOSZCZ

Oddział miejscowy dla prenumeratów i ogłoszeń: Jagiellońska nr 2 (Pod Arkadami, tel. 24-29)

* (a) 514 i 515! Komitet Uczczenia Ofiar Mordów Hitlerowskich informuje, że zostały utworzone następujące specjalne konta Kom. w KKO m. Bydgoszczy. Kom. Uczcz. Ofiar Mordów Hitlerowskich — Nr konta 514. Niesienią pomocy rodzinom pomordowanych — Nr konta 515.

* (a) Wieczornica Marijańska z przedstawieniem. W niedzielę 20 bm. urządza Chór Panien Różańcowych przy par. Najśw. Serca Pana Jezusa, w sali Ogniska Kol. (ul. Zygmunta Augusta, róg Warszawskiej) wielką „Wieczornicę Marijańską”. Główną treścią wieczoru będzie przedstawienie pt. „Madonna w lesie” w 4 aktach odegrana przez amatorów. Chórem dyrygować będzie znany organista wirtuoz p. Szczepan Jankowski. Początek o g. 18. Zapowiedź: „Wieczornicy Marijańskiej” wywołała w miejsce wielkie zainteresowanie to też spodziewać się należy licznego udziału społeczeństwa bydgoskiego w tej niecodziennej imprezie.

* (a) W dniu 22 bm. odbędzie się w sali RDK, Al. 1 Maja 14, prelekcja dr Piechockiego pt. „Rola wychowawcza teatru”. Początek o g. 18. Wstęp bezpłatny.

* (a) Uniwersytet Niedzielną TUR na Czyżkówku. Dnia 19 bm. o g. 17 w szkole powsz. im. Konarskiego — wykład z proroctwami pt. „Azja i Chiny” wygłosi p. Sokołowski.

* (a) Uniwersytet Niedzielną TUR na Szwederowie. Dnia 19 bm. o g. 17 w szkole powsz. im. Jagielly, wykład z pokazami mikroskopowymi pt. „Poglądy na pochodzenie człowieka” wygłosi kier. szkoły p. Jendryczka.

Ekshumacja zwłok

na cmentarzu starofarnym
 W środę, dnia 23 bm. o g. 9 odbędzie się ekshumacja 33 ofiar mordów niemieckich na cmentarzu starofarnym, (ul. Grunwaldzka). Mogiła kryje prawdopodobnie zwłoki zamordowanych dnia 10.9.1939 r. na ulicach miasta.

Okr. Kom. Badania Zbrodni Niemieckich zżywa wszystkie osoby, które mogłyby rozpoznać zwłoki, do przybycia w oznaczonym dniu na cmentarz starofarny po uprzednim zarejestrowaniu się w Biurze Okr. Kom. (ul. Chrobrego 12), w celu otrzymania zaświadczenia uprawniającego do wejścia na teren cmentarza. Biuro przyjmuje zgł. codziennie od g. 10 — 13.

Z notatnika reporterów

Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ w czasie pracy robotnik elektryk w Smukale, Dolnej, Jan Podsiadły, który przy upadku na ziemię uszkodził sobie poważnie oko o wystający drut. Ofiarę wypadku przewieziono do Szpitala Miejskiego na Bielawkach.

KORONOWO

Przed Sądem Okr. w Bydgoszczy wyjątkowo w Koronowie odpowiadał 20-letni Piechocki Szymon, b. funkcjonariusz Straży Pożarnej ze Strzelina (pow. Wrocław) oskarżony o ucieczkę w czasie konwojowania go do więzienia.

Piechocki, mimo swoich młodych lat, został uprzednio skazany za dokonane napady rabunkowe na 5 lat więzienia. Napadów tych dokonywał on wspólnie ze swoim kolegą pod groźbą użycia broni. W czasie transportu P. do więzienia w Koronowie, porozumiał się on z innym współwięźniem, wykorzystując ciasnotę na dworcu Kolejki Pow. w Bydgoszczy wzmieszał się w tłum i począł uciekać. Konwojujący go milicjant nawoływał go do zatrzymania się, lecz wezwał tych aresztantów nie usłuchał i zbiegł. Broni palnej milicjant nie mógł użyć, gdyż istniała najebezpieczeństwo zranienia lub zabicia kogóż z tłumu. Zbiegłszy nie długo cieszył się wolnością i został schwytany na stacji Nowa Wieś. Za ucieczkę został pozbawiony prawa do odpowiedzialności karnej. Piechocki przyznał się do winy i został skazany na rok aresztu.

Przed jubileuszem największej i najstarszej biblioteki na Pomorzu

BYDGOSZCZ (ea). Pod przewodnictwem rady miejskiej p. Waleńskiego odbyło się w gabinecie wiceprezydenta miasta Stycznia zebranie Komitetu Obchodu 25-lecia polskiej działalności Biblioteki Miejskiej w Bydgoszczy, największej i najstarszej księżnicy na Pomorzu.

Na zebraniu, w którym udział wzięli członkowie Komitetu Ogólnego i Komitetu Wykonawczego, ustalono ściślejsze szczegóły programu uroczystości, przewidzianej na miesiąc listopad. Obchód rozpocznie się mszą św. i akademią, po której nastąpi otwarcie Wystawy „białych kruków”. Znajdzie się wśród nich

także dokument z wieku XV dowodzący, że już wówczas istniała w Bydgoszczy biblioteka o charakterze publicznym.

Na dalszy ciąg programu złoży się

Akademia żałobna Cechu Malarzy

ku czci śp. Jana Kaźmierczyka

Do cichych bohaterów, którzy oddali swe życie dla Ojczyzny, należy śp. Jan Kaźmierczyk, b. starszy Cechu Malarzy i Lakierników. Ku uczczeniu pamięci zmarłego, odbyła się w sali BTW uroczysta akademii w obecności przedst. Zarz.

wieczór literacko-muzyczny, którego „gwóździem” będzie niedemonstrowany jeszcze w Bydgoszczy tzw. „sąd literacki”. Osoba która stanie przed sądem jest sienkiewiczowski „Latarnik”. Zarówno akademia, jak i wieczór literacko-muzyczny odbędą się w Pomorskim Domu Sztuki.

Protokolat nad jubileuszową uroczystością objął minister Kultury i Sztuki Kowalski. Z okazji jubileuszu wielkiej księżnicy przewidziane jest wydanie jednodniówki.

„Trzeba go zastrzelić - jak psa!”

Renegat SS-man, ślepo oddany okupantowi

skazany na 12 lat więzienia

BYDGOSZCZ (re). Przed Sądem Specj. z Torunia na sesji wyjazdowej w Bydgoszczy odpowiadał Goncewicz Brunon, oskarżony o przynależenie do SS, wysiedlanie i usuwanie Polaków z mieszkań, branie czynnego udziału przy aresztowaniach ludności polskiej i zabranianie jej używania języka polskiego.

Oskarżony nie przyznał się do stawianych mu w akcie oskarżenia zarzutów i oświadczył, iż był jedynie członkiem orkiestry SS, lecz składek nie płacił i na zebrania partyjne nie chodził. Jeżeli chodzi o jego stosunek do Polaków, to był on przychylny.

Przewód sądowy potwierdził do pewnego stopnia twierdzenia oskarżonego, chociaż z drugiej strony właśnie ci świadkowie odwodowi zeznając na korzyść Goncewicza ujawnili, iż oskarżony posiadał karabin i zieloną opaskę, co wskazywałoby, iż należał on do tajnej policji niemieckiej już w 1939 r.

Zeznania innych świadków uwytkowały moralne oblicze karierowicza, oddanego ślepo okupantowi. Gdy pewien Polak, zeznający w procesie w charakterze świadka, zapytany czy należał do Związku Zachodniego dał odpowiedź twierdzącą, Goncewicz zawyrokował: „To jest najgorszy

Polak z Kongresówki, bo to oni właśnie urządzili „Krwawą Niedzielę”. Trzeba go zastrzelić jak psa”.

Ponadto stwierdzono, iż oskarżony wykorzystując swoje stanowisko zarządcy domów, przychodził w mundurze SS-mana i groźbą, a gdy to nie pomagało, przez urząd mieszkaniowy wyrzucał Polaków, osadzając w mieszkaniach swych krewnych i znajomych.

Sąd uznając jego winę za udowodnioną w kwestii przynależności do SS, podlegania do morderstwa, wysiedlania i czynienia doniesień na Polaków, skazał Goncewicza na 12 lat więzienia i 10 lat pozbawienia praw.

Zdradziła ukrywające się Polki

BYDGOSZCZ (re). Przed tym samym sądem odpowiadała Pasińska Weronika, właścicielka kamienicy przy ul. Pomorskiej 26 oskarżona o zabranianie lokatorom używania języka polskiego pod groźbą złożenia meldunku władzom niemieckim, usuwanie lokatorów z odzyskanej kamienicy po otrzymaniu III gr. i wydzierżawianie ich Niemcom oraz wskazanie gestapowcom w czasie

przeprowadzanej łapanki na ukrywające się dwie młode dziewczyny, z których jedna w jakiś czas później została schwytana i wywieziona do Niemiec.

Przewód sądowy nie potwierdził winy oskarżonej we wszystkich punktach aktu oskarżenia; natomiast świadkowie kategorycznie stwierdzili, iż Pasińska dobrowolnie wskazała żandarmom mieszkanie w którym kryły się wspomniane córki jej lokatorki.

W wyniku rozprawy oskarżoną skazano na 3 lata więzienia z pozbawieniem praw i konfiskatą majątku.

Za „Selbstschutz” - 10 lat

BYDGOSZCZ (re). Przed Sądem Specj. z Torunia na sesji wyjazdowej w Bydgoszczy stanął Kurt Haw oskarżony o przynależność do Selbstschutzu, wywożenie aresztowanych Polaków na miejsce stracenia i branie czynnego udziału w masowych rozstrzelaniach.

Oskarżony nie przyznał się do winy oświadczaając, iż był tylko zatrudniony w powyższej organizacji w charakterze szofera i chociaż z tytułu swojej pracy wywoził aresztowanych z koszar przy ul. 1 Maja, to jednak dowodził ich tylko do pewnego miejsca, skąd byli zabierani przez gestapowców i odprowadzani do lasu. Na rozkaz władz Haw natych-

miast wracał do miejsca pracy.

Sąd ogłosił wyrok uniewinniający oskarżonego od zarzutu rozstrzelania Polaków i uznając jego winę w kwestii przynależności do Selbstschutzu skazał Hawa na 10 lat więzienia i takiż okres pozbawienia praw.

ZAPROWIZACJI

Chleb na karty „C” dla pracowników PKP i MK za miesiąc sierpień wydają piekarnie jak dotychczas na kupon Nr 29 — 2 kg od 17 bm. i na kupon Nr 30 — 2 kg od 25 bm.

Nowoczesny gmach bankowy

powstaje przy pl. Wolności

Jak zapewne zauważyli to liczni przechodnie, w miejscu spalonego przez Niemców domu handlowego Berenta przy placu Wolności, od kilku dni widać gorączkową pracę: budowa mocnych fundamentów pod wielki gmach Pocztovej Kasy Oszczędności została rozpoczęta.

Niemale trudności przy wstępnych pracach sprawiają w niewielkiej głębokości bieżące kanały miejskie, a większe jeszcze bodaj — sąsiedni dom Nr 21, posiadający fundamenty sięgające miejscami zaledwie do 40 i kilku centymetrów w głąb.

W związku z rozpoczęciem w Bydgoszczy pierwszej po wojnie budowy reprezentacyjnego gmachu, zwróciliśmy się do dyrektora PKO w Bydgoszczy p. Witaszewskiego i kierownika robót inż. Węglorza, z prośbą o udzielenie nam paru ciekawych informacji, które też otrzymaliśmy.

Budynek PKO staje na parceli Nr 23 przy placu Wolności. Szerokość frontonu wyniesie 30 metrów, przy czym przylegać on będzie bezpośrednio do sąsiadujących z nim budyn-

ków. Głębokość budynku w kierunku ul. Pomorskiej wyniesie 28 metrów, a wysokość jego 20 metrów. Przy budowlę zastosowana zostanie konstrukcja żelazna. Wielka sala operacyjna pokryje powierzchnię 200 m² i sięgać będzie przez dwie dolne kondygnacje. Powierzchnia zabudowana budynku głównego wyniesie 600 m², a jego kubatura 12 000 m³. Obok sali operacyjnej i ponad nią powstaną inne lokale, jak np.: buchalteria, skarbiec, stołówka. Przewiduje się również budowę kilku mieszkań, co w części obok dokonanego już remontu gmachu PKO przy ul. Chodkiewicza 76 i przewidzianej budowy domu przy ul. Paderewskiego 26 — przyczyni się w dalszym ciągu do złagodzenia głodu mieszkaniowego w Bydgoszczy.

Twórcą projektu, którego architektura utrzymana będzie w stylu nowoczesnym, jednak mniej więcej harmonizującym z otaczającymi gmach banku nowszymi budynkami, jest arch. inż. Żurawski (Warszawa). Wykonawcą robót jest firma „Postęp”

pozostająca pod kierownictwem budowniczego p. Łaganowskiego.

Ponieważ budynek PKO przylegać będzie ściśle do posesji Nr 25 — okazała się potrzeba przeprowadzenia pasaży do kina „Bałtyk”, co też projekt oczywiście przewiduje.

Przy okazji informujemy, że budynek dzisiejszego kina „Bałtyk” ulegnie zupełnej rozbiorce, a na wielkim placu powstałym w ten sposób pomiędzy Al. 1 Maja a ul. Pomorską zabudowana zostanie nowoczesna sala kinowa o zbiegających się przy ekranie ścianach głównych, mieszcząca 1000 osób. Do nowego kina, widownie dotrzeć będą mogli dwoma wejściami z obu wymienionych ulic. Budynek nowego kinoteatru stanie wzdłuż ulicy Pomorskiej.

Nowy budynek PKO — instytucji znanej, uznawanej i cenionej w Polsce od dziesiątek lat, umożliwi jej licznym klientom sprawniejszą obsługę w warunkach niewspółmiernej lepszych niż dzieje się to w dotychczasowym lokalu PKO przy pl. Teatralnym, zaś gmach kinoteatru — najmniej nadzieje — przedstawi się nam jako naprawdę nowoczesna sala, w której dziesiąta muza prezentować nam będzie już chyba .. nareszcie nowe polskie filmy. (ski)

Co: gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI

Sobota: Zamach. Niedziela: g. 16 Damy i huzary, g. 19.30 Zamach. Poniedziałek: Damy i huzary (przedstawienie dla członków Zw. Zaw.)

TEATRY ŚWIETLNE

Pomorzanie: San Demetrio Polonia: Honolulu Wolność: Trzewicki. Orzeł: Zwirowane lotnisko. Bałtyk: Czarny księżyc.

SALA OGNISKA KOLEJOWEGO
 Niedziela: g. 18 Wieczornica Marijańska.

MUZEUM MIEJSKIE (Al. 1 Maja 4)
 Otwarte codziennie w godz. od 10 do 16, w niedzielę i święta w godz. od 11 do 14.

Na radiowej falie

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

Niedziela 20 października
 7.00 Program ogólnopolski. 8.20 Progr. na dzień bież. 8.25 Progr. ogólnopolski. 10.40 Kącik spółdzieln. 10.50 Z życia szkoły i nauczyciela. 11.00 Kronika ub. tyg. 11.15 „Ewolucja form regulowania zobowiązań na tle rozwoju gosp. świata” — St. Mroziński. 11.30 Muz. rozr. z płyt. 11.57 Progr. ogólnopolski. 23.30 Przegląd sportowy. 24.00 Koncert życzeń. 24.00 Zakończenie audycji.

Sport

Ogólnopolskie wycigi motocyklowe

W dniu 20 bm. o godz. 13.30 odbędzie się na torze żużlowym Stadionu Miejskiego w Bydgoszczy ogólnopolskie wycigi motocyklowe. Organizatorzy rozesłali regulaminy wycigów do 60 klubów motocyklowych. Dotychczas wpłynął już szereg zgłoszeń czołowych zawodników pomorskich, poznańskich i z Wybrzeża, a zdaje się również nie ulegać kwestii, że udział w zawodach wezmą także świetni jeźdźcy warszawscy i śląscy.

Sekcja motocyklowa BKS Polonia włożyła bardzo dużo starań, aby impreza wypadła jak najlepiej. Miejsca w łóżach i na trybunie będą numerowane. Bilety w przedsprzedaży nabywać można w f-mie Molenda Al. 1 Maja 11 (do łóży i na trybunę), w Bydgoskiej Spółdzielni Spożywców — Al. 1 Maja 9 i w cukierni „Bałtyk” ul. Długa 29 (bilety wstępu).

Najbliższe zamierzenia pań PCK

Bydg. W gmachu PCK przy ul. 3 Maja 24 odbyło się zebranie Koła Opiekuńczego organizacji czerwonokrzyżkiej. Zebranie zagał zast. pełnomocnika Oddziału p. Moch, który od 1 września br. dzielnie nim kieruje, przy współudziale zgranego personelu P. Moch zdał sprawozdanie z działalności swej pracy na powierzony mu placówce. Poza przeprowadzeniem inwestycji punktów dworcowych, poza utrzymaniem i opłaca-

nieniem lekarzy PCK, a wreszcie poza zwoływaniem konferencji, urządzaniem zbiórek mających na celu podreperowanie budżetu, Oddział okazuje wielką aktywność, o czym świadczą poważne rezultaty.

Od 1 sierpnia do 1 października przybyło organizacji 4 tys. członków w samej tylko Bydgoszczy. Zadania, które wyczyty sobie PCK są olbrzymie i dlatego organizacja musi znaleźć zrozumienie wśród najszerzych warstw społeczeństwa. W tym celu kierownik Oddziału zwrócił się z gorącym apelem o szczerą współpracę wszystkich członków Koła Opiekuńczego. Dnia 23 bm. PCK weźmie udział w ekshumacji zwłok przy ul. Grunwaldzkiej. Poza tym Oddział organizuje 6-mies. kurs Siostr Pogotowia Sanitarnego, który rozpocznie się 4 listopada br. Zgłoszenie się olbrzymiej ilości kandydatek świadczy o zainteresowaniu się tym kursem. Z racji „Dnia PCK” Oddział organizuje 27 bm. zbiórkę ofiar na najbardziej potrzebnych.

Po wyczerpaniu tematu obrad wywiązała się ożywiona dyskusja, w której przedstawiłki Koła Opiekuńczego przyrzekły rzetelną współpracę. Sekcja Imprezowa i Propagandowa będzie miała pełne pole do popisu w najbliższym czasie, organizując „andrzejki” i wieczór taneczny PCK.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY

komenda miasta M O	23-47
gotowie Ratunkowe	10-00
straż Pożarna	11-11
podziemiastowa	00
Postój taksówek	36-05

DYŻURY APTEK

Pod Koroną, Dworcowa 48, tel. 24-66 Pod Niedźwiedziem, Niedźwiedzia 11, tel. 16-53. Przy Bielawach, Al. 1 Maja 91, tel. 23-61.

Śląsk - Greenock Morton 3:1 (3:0)

LONDYN. Drugi występ jedynastki Śląska w Szkocji miał miejsce w Greenock, gdzie spotkała się ona z tamtejszą drużyną Morton. Mecz toczył się pod znakiem przewagi Polaków, którzy już w pierwszej połowie gry zdobyli trzy bramki, dwie przez Cieślaka i jedną ze strzału Rożankowskiego. Szkoci zdobyli swą bramkę w pierwszych minutach po przerwie. Polacy wygrali zasłużenie, a ich ładna gra, szczególnie ataku, spotkała się z pełnym uznaniem.

Spacta - Hibernians 3:1 (0:1)

LONDYN. Ostatni swój mecz w Anglii rozegrał mistrz Czechosłowacji w Edynburgu. Wygrana „Sparty” nad „Hibernians” w stosunku 3:1, po stanie do przerwy 0:1, jest zarazem pierwszym zwycięstwem Czechów w ich tournée po Anglii. Ogółem więc po czterech rozegranych meczach bilans „Sparty” przedstawia się następująco: 1 wygrana, 1 remis, 2 porażki, przy czym stosunek bramek jest 8:9 na niekorzyść Czechów.

CO SŁYCHAĆ Z WĘGRAMI?

POZNAŃ (S). Dowiadujemy się z Katowic, że Węgrzy po załatwieniu swych formalności, pragną stać do meczu pięściarskiego z Polską, jednak w nieco późniejszym terminie. Podobno zamierzają oni przybyć do Polski na dzień 19 bm. Śląski Okręg jednak nie zgodził się na powtórna organizację przed tygodniem niedoszedł do skutku meczu. Wysuwa się jako miejsce spotkania Łódź. Drugi mecz mają stoczyć Węgrzy rzekomo w Warszawie. W najbliższych godzinach sprawa ta dozna niewątpliwie ostatecznego wyjaśnienia. PZB jest podobno gotów do zorganizowania meczu, jednak pragnie wrzód widzieć ośmiemkę węgierską w Polsce. Jak widzimy, powtarza się stara historia, podobnie jak w meczu z Czechosłowacją. (p)

Słońce nad granicą

(Dokończenie ze str. 3-ciej)
watała niemieckiego komendanta Molz, zostało rozstrzelanych na miejscu uczynku 20 osób. W myśl prośby, usta pozdrawiają Maryję, szelest żalobnych wieńców wtóruje smutnemu „Ave”, a w duszy rodzi się wielkie wotanie — prośba: Oby nie na marne! Życie wdziera się na ruiny, zielenią pokrywa groby. W słoneczny, złoty dzień, jak trudno sobie uzmysłwić, że parę lat temu, ów jasny szlak szosy — wiódł pod mogilny krzyż. A szlakami takimi pokryta Polska cała... Dobrze, że na krwawych drogach zakwitają róże, że codzienne radości i smutki może zgłuszą wreszcie tragiczny chorał „Z dymem pożarów”. Lecz oby jutro było godne wczorajszych ofiar. Na tejże drodze do

Kuźnic, na drzewie znajduje się kapliczka, w zakopiańskim stylu. W niej błękitnie figura Matki Bożej. I znów tablica: „Hold i cześć Niepokalanej w Statui na tym miejscu w 1939 r. dwukrotnie znieważonej przez Niemców, a cudownie, w zadanek błogostawieństwa dla nowej Polski zachowanej, składa młodzież zakopiańska 22 marca 1946 r.”
Ufając w jasność jutra, pragnie się doczekać, by przyszła... taka dziwnie radosna, cicha i pokorna chwila w życiu, gdy się potrafi wyszeptać owe proste słowa: „I odpuszc nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom” — mówi Morcinek, więzień Sachsenhausen — Dachau.
„I broń nas ode złego” — co się czai na dzień każdej duszy ludzkiej.

Wyrok na niemieckich terrorystach

WROCLAW (PAP-is). Rejonowy Sąd Wojskowy we Wrocławiu skazał na śmierć dwóch agentów tajnej organizacji niemieckiej pod nazwą „Edelweispiraten” Hansa Schreiber i Fritza Wittvera, ujętych przez polskie władze bezpieczeństwa koło Zgorzelca na Dolnym Śląsku. Jak wykazał przewod sądowy, obaj oskarżeni wyjechali w kwietniu do Niemiec do brytyjskiej strefy okupacyjnej i wstąpili tam do organizacji „Edelweispiraten, która miała za zadanie mordowanie Polaków i zabieranie ich mienia. Oskarżeni przyznali się do udziału w napaściach na Polaków oraz do tego, że z polecenia szefa tej organizacji Henzla Hansa z Hannoveru usiłowali się przedostać do Polski w celu zebrania wiadomości o sytuacji politycznej i żywnościowej oraz o stosunku Polaków do Niemców. Dzięki czujności polskich władz bezpieczeństwa unieвозможно im wykonanie poleceń.

danie mordowanie Polaków i zabieranie ich mienia. Oskarżeni przyznali się do udziału w napaściach na Polaków oraz do tego, że z polecenia szefa tej organizacji Henzla Hansa z Hannoveru usiłowali się przedostać do Polski w celu zebrania wiadomości o sytuacji politycznej i żywnościowej oraz o stosunku Polaków do Niemców. Dzięki czujności polskich władz bezpieczeństwa unieвозможно im wykonanie poleceń.

†

Dnia 17. X. 1946 r. o godz. 19.00 zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach opaczony Sakramentami św. mój najukochańszy mąż, ojciec, teści i dziadek ś. p.

Franciszek Bloch

przeżywszy lat 62. W głębokim smutku pogrzebi

Żona, dzieci i rodzina

Pogrzeb odbędzie się dnia 20. X. 1946 r. o godz. 15-tej z kaplicy cmentarza Serca Jezusowego. — Msza żałobna z wigiliami odbędzie się w kościele Serca Jezusowego dnia 21 bm. o godz. 8.30.
Bydgoszcz, Śniadeckich 30. 6451

Tabela wygranych
V-ty dzień II klasy 48 loterii

Wygrana 500.000 zł. Nr 30747.
Wygrane po 100.000 zł. NrNr 56072 82172
Wygrane po 50.000 zł. NrNr 7939 40364
Wygrane po 20.000 zł. NrNr 32490 63945 75049 86248 89884
Wygrane po 10.000 zł. NrNr 6377 15507 31841 35122 38624 44292 457 53837 54792 58067 64020 81014 96937
Wygrane po 5.000 zł. NrNr 4989 5218 20206 33750 798 38500 40736 49654 56841 72942 79432 95499 618 99736
Wygrane po 2.000 zł. NrNr 1560 6045 10533 14364 31801 32578 34095 719 35558 40607 41813 42762 46011 50018 56826 59895 62961 63466 69370 73838 75189 82237 86597 90969 92251 99148
Wygrane po 1.500 zł. NrNr 4751 7583 8427 9876 9941 11963 12526 15365 18597 23997 26052 28487 31914 33982 34411 570 37588 42576 44446 832 47100 558 49180 55850 58162 413 59980 69153 70600 76349 77856 86717 87130 513 91434 93638 96095 966 99973

Pomoc dla powiatów podgórskich

KRAKÓW (PAP-is). Obywatelski Komitet Pomocy powiatom podgórskim, prowadzi w dalszym ciągu wyjątkową pracę celem zaopatrzenia ludności w żywność i ubrania na nadchodzący okres zimowy. Między ludność powiatów limanowskiego, nowotarskiego i nowosądeckiego rozdano już około 16 wagonów żyta, 2.000 kg maki, tyleż mięsa, 170 bali odzieży, 120 worków z obuwiem. Ponadto rozdano pewną ilość materiałów budowlanych dla odbudowy zniszczonych gospodarstw oraz dla dzieci najbardziej poszkodowanych okolic — kwotę 400.000 złotych na zakup mleka.

już około 16 wagonów żyta, 2.000 kg maki, tyleż mięsa, 170 bali odzieży, 120 worków z obuwiem. Ponadto rozdano pewną ilość materiałów budowlanych dla odbudowy zniszczonych gospodarstw oraz dla dzieci najbardziej poszkodowanych okolic — kwotę 400.000 złotych na zakup mleka.

Odpowiedzi redakcji

J. Panfilow — Inowrocław. Radzimy zwrócić się do Centralnego Biura Poszukiwania Rodzin w Łodzi.
Stroskana Matka S. S. W sprawie tej nie potrafimy dać Pani żadnych bliższych wyjaśnień. Niech Pani nie traci nadziei, że wszystko zakończy się dobrze.
J. Wiśniewski, Bydgoszcz. Wiersz słaby. Nie zamieścimy.
Młoda Mężatka — Wrzeszcz. W sprawie poruszanej przez Panią, na

pewno zabierzemy głos, skoro tylko stanie się ona aktualna. Nie możemy zajmować stanowiska wobec spraw, które nie są jeszcze przesądzone.
G. W. — Tczew. Opowiadanie nie nadaje się do druku.
A. Bożyczko — Bydgoszcz. Trudno nam coś Panu pomóc. Mamy jednak nadzieję, że sprawa Pańska zostanie pomyślnie załatwiona z chwilą, kiedy Nadzwyczajna Komisja Mieszkańcowa wprowadzi ład do gospodarki mieszkaniowej.
Witold Kruszewski — Bydgoszcz.

W sprawie swoich tłumaczeń zechce się Pan zgłosić do redakcji naszej w Bydgoszczy, Marsz. Focha 20.
St. Miłka — Kołczygłowy. Intencje dobre, wiersz słaby. Nie zamieścimy.
St. Nowosiwicki — Starogród Dolny, pow. Chełmno. Na zdjęcie reflektujemy. Prosimy o szybką wysyłkę do redakcji.
Jan Belina — Sopot. Z cennych uwag Pańskich skorzystamy w całej pełni. Są one b. słuszne i częściowo je już realizujemy.
Myśliński Walenty — Brzoza. Częściejowo uwagi słuszne. Zólic niepotrzebna.
A. Grajewski — Gorzów. Z książki żóitej chwilowo nie skorzystamy. Gdyby Pan przy okazji był w Bydgoszczy, prosimy o przywiezienie jej redakcji. Sprawy drugiej poświęcimy uwagę w swoim czasie.
Przystan Danuta — Olszryn. Wiersz ukaże się później.
Jeden z Czytelników. Uwagi skierowaliśmy pod adresem autora.

Okucia do uprząży
Zamki do torebek damskich, teczek i walczek oraz wszelkie przybory dla P. T.
RYMARZY, SIODLARZY I OBUWNIKÓW
poleca stale w wielkim wyborze

Wł. Brusinowski *Soznoń, ul. Wodna 7/8*
Telefon 32-04, 32-16

Kurt 2019r **Detal**

Fabryka Piłników i Marzędzi „Prom”
Bydgoszcz, Marcinkowskiego 8
poszukuje od zaraz:
kierownika placu
siły biurowe ze znajomością buchalterii i maszynopisania
tokarzy i nastawiaczy maszyn 2042r

Czytajcie IKP

Rejestracja wkładów

BANK GOSPODARSTWA SPÓŁDZIELCZEGO, który przejął agendy i zobowiązania b. Banku „SPOŁEM” i b. Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, wzywa posiadaczy wszelkich wkładów w tych obydwóch instytucjach, a mianowicie: wkładów na książeczki wkładkowe, na rachunki bieżące oraz na rachunki czekowe, zarówno z okresu przedwojennego, jak i z czasu okupacji, do rejestracji tychże we właściwych placówkach terenowych B. G. S. 1984r.

Termin zgłaszania upływa z dniem 31 grudnia 1946 r.

HURTOWY SKŁAD PAPIERU I TEKTURY
KAZIMIERZ CIANCIARA I SKA
W WARSZAWIE
ODDZIAŁ GDYNIA
ul. Abrahama 28, tel. 210-85

poleca
papier pakowy, rysunkowy,
pergamin, fibkę szewską,
papeterię, koperty, ligninę,
sznurek 1960r

HURTOWNIA PAPIERU I WYTWÓRNA WYROBÓW PAPIERNICZYCH „ZGODA” Sp. z o. o. Kraków, ul. Dietla 53, tel. 506-39

poleca: zeszyty, bruliony, wszelkie przybory szkolne oraz inne wyroby papiernicze 2040r

POLSKA HURTOWNIA GALANTERYJNA SP. Z O. O.
Łódź, ul. Nowomlejska 3, tel. 277-32

Sprzedaż tylko hurtowa 11520r
Wszelka drobna galanteria i konfekcja

Prowincja za zaliczeniem Cenników nie wysyłamy

Lampy radiowe
kupuje — sprzedaje
Firma RADIOTECHNICZNA
R. LOSKOT
Bydgoszcz, Wełniany Rynek 12
Telefon 20-36 1957r

Zakupię większą ilość
wełny brudnej lub pranej
Wyroby Włókiennicze
„MERINOS”
Łódź, ul. Piotrkowska 44
Telefon 127-84 1317r

Nakładem
Spółdzielni Wydawniczej „INGOS”
ŁÓDŹ, ul. 6-go Sierpnia nr 7 — Telefon nr 114-79
ukazał się 1649r
Rocznik Przemysłu Udrożonej Polski
encyklopedia księga adresowa życia gospod. Polsk.
Skład główny:
M. Arct, Łódź, Piotrkowska nr 62 — Telefon 188-73

Spółdz. „GASTRONOM”
Sopot, Grunwaldzka 12/18, telefon 517-95

Hotel ogrzany — woda bieżąca — łazienki
Restauracja czynna od godziny 1-me rano
1894r *Sniadania, obiady, kolacje à 120,— 21*
DANCING od 19-tej *Orkiestra doborowa*

Świece nagrobkowe
i inne artykuły chemiczne
poleca:
Państwowa Centrala Handlowa
ODDZ. WOJEWÓDZKI W BYDGOSZCZY
DZIAŁ CHEMICZNY PAP 2041
Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha nr 5 (nad Brdą)

Fabryki Papy Dachowej „IMPREGNACJA”
w Fordonie, ul. Bydgoska 29
poszukują
1. księgowego - bilansiste
2. kierownika placu i pracy
Zgłoszenia kierować do Zarządu fabryki w Fordonie. 6425

Beczki
we wszystkich gatunkach i wymiarach, oraz skrzynki do ryb
poleca
Centr. Handl. Przemysłu Drzewnego
Gdynia, Świętojańska 84
Telefon 12-51 1807

PIERWSZORZĘDNY 2020r
KWAS WĘGLOWY
b. holend. firmy Rommenhüller w gwarantowanych butlach stalowych poleca i w nieograniczonych ilościach oddaje
Wojciech Ulrich
Sprzedaż Kwasu Węglowego, Poznań, Pacz. Jackowskiego 11 — tel. 61-70
Składnica przy ul. Jeżyckiej 44 jest w dalszym ciąg. czynna od godz. 9—16-ej

Fabryka Konfekcji 1610.
męskiej i chłopskiej
BRACIA LISIECCY
POZNAŃ, Stary Rynek 72 — telefon 25-12

na sezon jesienno-zimowy poleca:
palta, furtyki oraz garnitury i spodnie

SZTANDARY, chorągwie, paramenta kościelne
poleca znana firma 1394
JÓZEF ŁOWIŃSKI, POZNAŃ, Wielkie Garbary nr 45 • Telefon nr 39-05
Liczne uznania za prace

„Café Club” BYDGOSZCZ
Marcinkowskiego 14
Telefon 29-52

Od dnia 16 paźdz. br. kompletna zmiana programu:

„Balet Alhambra”
pod kier. baletmistrza BR. JARKOWSKIEGO

ZOFIA CZARSKA
ARTYST. TEATRÓW WARSZAWSKICH

Z dniem 20. 10. br. rozpoczynamy sezon zimowy danieciem popołudniowym, który będzie się odbywał w każdą niedzielę i święto. Początek o godzinie 17

6436 **DYREKCJA**

Artykuły chemiczne perfumeryjne i aromaty owocowe dla przemysłu sklepów poleca

Stefan Bieliński
dawn. Warszawa
Ślupak, Starzyńskiego (Bacha) 8
Przyjmie przedstawicielstwo na Pomorze 152

Aromaty owocowe
Dla przemysłu spożywczego i cukierniczego

F-ka aromatów owocowych
Łódź, Śródmiejska 22, tel. 200-32

Kit szkol.
Jan Kapczyński
Hurtownia Drogerijna
Toruń, Żazienna 28
tel. 338 1838r

KORZYSTNIE SPRZEDASZ
FOTO APARAT I KINO
(nawet uszkodzone)
różne przybory fotograficzne, lampy projekcyjne, chemikalia, papery, filmy, klisze itp.
TYLKO
w Składnicy Fotograficznej - Sportowej
Bydgoszcz, Aleje i Maja 65
Telefon: 29-85 1384r

ZAWIADOMIENIA

Uwaga! Wobec zarzutów ob. Tobczyńskiego z Chełmna, ul. Rolna 7, zarzucającemu firmie naszej, iż barwienie starych taśm do maszyn piszących „to oszustwo i nabieranie”, wszystkich laskawych zleceniodawców, którzy na podstawie ogłoszenia skorzystali z odnowienia taśm przez nasz zakład w Bydgoszczy przy ul. Pomorskiej 53 pod firmą J. Skarbonkiewicz prosimy o możliwie natchmiańskie wyrażenie swojej opinii co do wartości dokonanego barwienia listownie pod adresem naszej firmy. Do czasu wyjaśnienia kwestii wstrzymujemy przyjęcia nowych zleceń dla P. T. Klientów, mających zamiar skorzystać po raz pierwszy. (2043r)

Dr med. Podkomorski, choroby skórne i weneryczne, powrót. Gdynia, ul. Świętojańska 23 II wejście, 9—12 i 5—6. (1973r)

NAUKA

Buchalterki kurs początkowy korespondencyjnie prowadzi Kursy Buchalterijne Szyllera, wieloletniego prezesa Związku Buchalterów. Warszawa, Królewska 31. Na odpowiedź znaczki 10,— zł. (1906r)

W dniu 4. 11. 46 nastąpi otwarcie przedszkola Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Bydgoszczy, Plac Weysenhoffa 11. Zapisy przyjmuje się od 22—24. 10. br. w godz. od 10—12-tej przy Placu Weysenhoffa 11, pokój 42. (2030r)

KUPNO

WELNE owcza surowa oraz garbarską kupuje po cenie wolnorynkowej „Welna”, Bydgoszcz, 3 Maja 22, tel. 37-32. (6300)

UWAGI

Maszyny do liczenia: ręczne — elektryczne „Facit”, „Sundstrand”, „Rheinmetall”, „Astra”, „Continental”, „Mercedes-Euklid”, „Walther”, „Hamman”, „Brunswig”, „Monroe”, „Thales”, oraz wszystkich systemów maszyny do pisania z długimi wałkami 48—65 cm natychmiast zakup dla poważnej instytucji Zakład reparacyjny Maszyn Biurowych, Bydgoszcz, Pomorska 53, tel. 30-15, J. Skarbonkiewicz. Aktualne również maszyny biurowe nawet zniszczone i połamane. (1979r)

Kupię książki: „Sass — Kompresorlose Dieselmachine”, „Mayer Ortsfeste u. Schiffsdieselmachine”, „Uhrlich Schiffsdieselmachine”, „Sonderhefte V. D. J. 1—7 Dieselmachine”, „Termodynamika — Stefanowski”, „Siłniki wodne od strony konstrukcji”. Stencil, Grudziądz, Rynek 20. (2015r)

Centrala Filatelistyczna Kupno — Sprzedaż — Zamiana. Wielki wybór znaczków do zbiorów. Jelenia Góra, Skrytka pocztowa 87. (2016r)

Barwniki stale kupujemy. „Stabil”, Łódź, Piotrkowska 39 tel. 140-25. (1962r)

Kupię maszynę kuśnierską. Oferty do IKP Bydgoszcz pod „Kuśnierska”. (1923r)

Wagę decyjalną niedużą kupimy. Tkalnia „Samodział”, St. Rynek 5, tel. 14-79. (6450)

Wełnę owczą praną i niepraną kupujemy Bracia Wołscy, Bielsko, ul. Partyzantów nr 61, tel. 17-47. (2004r)

Do szminki poszukuje oprawy luksusowe wytwórnia „Roma”, Łódź, Legionów 57/23. (1981r)

Kalaonole, żywicę syntetyczną kupuje — płaci najwyższe ceny. Farbolak, Gdańsk-Wrzeszcz, Partyzantów 30, tel. 420-98. (1958r)

Dentystyczne artykuły kupuje — sprzedaje „Dental”, Szrama i Kapczyński, Poznań, Fredry 3. (1413r)

SKŁAD przyborów fotograficznych Foto-Labor. Bydgoszcz, Al. 1 Maja 22, stale zakupuje aparaty fotograficzne Leica, Contax, Retina jak również wszelki sprzęt i materiał fotograficzny, klisze, papery, filmy. (1822r)

Kupujemy wełnę owczą, przede wszystkim — zamiana na samodziały. Wyrób samodziały z powierzonych materiałów. „Samodział”, Antoni Hermel i Ska, Bydgoszcz, St. Rynek 5, tel. 14-79. (6294)

Poszukuję domu lub wili z ogrodem oraz gospodarstwa z ogrodem i parkiem do 150 morg. Oferty IKP, Bydgoszcz „K. R.”. (6322)

Maszyny introligatorskie, gilotynne do szycia drutem, liniarke, bigówkę i inne kupię. Oferty IKP Bydgoszcz pod „Prywatne”. (6428)

Kupię prasę filtracyjną do odsączania kredy szlamowanej. Oferty kierować: Inż. Kownacki, Gdynia, Świętojańska 59 m. 4. (2000r)

SPRZEDAŻ

Koszule, krawaty i szale marki „Krawaty Polski” poleca po cenach fabrycznych Wytwórnia Krawatów, Koszul i Szali Edward Krysiak, Łódź, Piotrkowska 136. (2025r)

Bieliznę damską pończochy, w dużym wyborze poleca Zofia Serafinowicz, Łódź, Nowomiejska 4. (4695r)

Podkładki do śrub dostarcza wytwórnia „Biały-Metal”, Łódź, Listopada 54, tel. 155-04, ceny konkurencyjne! Żądajcie oferty. (1976r)

Klej kauczukowy do rowerów marki „Victoria” i „Continental” gwarantowany wysyłamy za zaliczeniem „Reklama”, Łódź, Piotrkowska 46 (14127r)

Wytwórnia bielizny damskiej G. Troczyński poleca bieliznę jedwabną, najlepszych gatunków. Łódź, Śródmiejska 48. (1359r)

Sprzedam rozpoczętą budowlę nadającą się na trzy sklepy na Wybrzeżu przy głównej ulicy. Oferta IKP Bydgoszcz pod „Budowla”. (6412)

Sportowy sprzęt — piłki,arki, siatki, koszulki, spodnie, piżamki, rękawice bokserskie, kupno — sprzedaż. Jan Pujdak i Ska, Łódź, Piotrkowska 83. (1832r)

Hurtownia Galanterijna Feliks Aszyk, Łódź, Nowomiejska 5, poleca wszelką drobną galanterię, bieliznę, biżuterię sztuczną, kosmetykę. Ceny niskie. Prowincja za zaliczeniem. (1417r)

SKALE do radioodbiorników różnych typów poleca: KOPIOTECHNIKA, POZNAŃ, ulica Wierzbicę 18. Na prowincję wysyłamy pocztą. Przy zamówieniach prosimy podać nazwę i typ aparatu oraz wymiar skali. (1550r)

PRZETARG

Okręgowy Urząd Likwidacyjny w Bydgoszczy ogłasza przetarg na sprzedaż niżej wymienionych wozów:

1. samochód osobowy m-ki „Hanomag” na chodzie, cena wywoławcza 120.000 zł.
  2. samochód trójkołowiec m-ki „Tempo” na chodzie, cena wywoławcza 40.000 zł.
- Oglądać wozy można od dnia 21. 10. br. do dnia 23. 10. br. w godz. od 8 do 15-tej. Oferty w zamkniętych kopertach należy składać w O. U. L., Oddz. Gosp., Aleje 1 Maja 62, IV ptr., pok. 54, do dnia 25. 10. br. godz. 10-tej.
- Otwarcie ofert nastąpi dnia 25. 10. br. o godz. 11-tej.
- Przetarg może być umiarkowany bez podania motywów i oferty nie mogą z tego tytułu rościć żadnych pretensji materialnych. (2028r)

Uwaga! Sprzedam motocykl dwusietkę okazję. Kolasiński, Bydgoszcz, Zbożowy Rynek 11. (6440)

Grzebienie, żyłki, szczoteczki do zębów. Pomorski Dom Handlowy, Bydgoszcz, Św. Józefa 2. (6377)

Artystyczna pracownia haftów paramentów, kościelnych i sztańców poleca materiały kościelne sztańciki itp. Metalowe szprzety kościelne. Strzeżymira Seredyńska, Łódź, Piotrkowska 275, tel. 107-16, przyw. 189-21. (1197r)

Sprzedam zaprowadzony sklep spożywczy z mieszkaniem. Wiadomość Bydgoszcz, Jackowskiego 1/1. (6438)

Lampy karbidowe, maszynowe a lekkie, dostarcza po cenach fabrycznych W. Grzelaszyk, fabryka wyrobów metalowych, Poznań, Dąbrowskiego 79. Prowincja zaliczka pocztowa. (2017r)

Okazały dom, nowoczesnie urządzone mieszkanie, w centrum miasta Bydgoszcz, sprzeda Zachodnio-Polska Agencja Powiernicza, Poznań, ul. Mielżyńskiego 19, I ptr., tel. 20-25. (2018r)

Nowa przesyłka kapeluszy męskich nadeszła F-ma St. Handschuh i T. Witkowski, Bydgoszcz, Aleje 1 Maja 71. (2029r)

Szyby okienne, wystawowe, ornamentowe, matowe, samochodowe, lustra i gablotki. Szlifownia Szkła i Luster, Małuszek i Samardak, Gdynia, Świętojańska 130, Gdańsk-Orunia, Plac Kolejowy 3. (2036r)

RÓŻNE

SZALE i krawaty, stale nowe wzory Wytwórnia „Wiłkno”, Łódź, 6-go Sierpnia 2, tel. 171-03. Ceny fabryczne. (1899r)

Dr Zofia Gogolkiewicz, spec. w chorobach oczu, 11—13, 16 do 17, Poznań, Św. Marcina 66/67 m. 6, front I p., tel. 48-85 (1104r)

Rutynowany handlowiec, dobry organizator, dysponujący obszernym magazynem i lokalem biurowym we większym mieście Pomorza Zachodniego, zawrze umowę na przedstawicielstwo lub skład konsygnacyjny poważnych fabryk wzgl. Zjednoczeń Państwowych. Oferty do IKP Bydgoszcz pod „6431”.

Lekcje muzyki za pokój. Oferty IKP Bydgoszcz pod „Nauczycielka muzyki”. (6433)

Najświeższy psychografolog darem jasnowidzenia nieomylnie przepowie każdemu jego wydarzenia życiowe. Określi dokładnie charakter, kierunek zdolności, rady, przeznaczenie. Napisać pytania, datę urodzenia, załączyć 50 zł z datku Odpowiedzi za zaliczeniem „Martyni”, Kraków, skrytka pocztowa 475. (1739r)

Przyjmę wspólnika inteligentnego. Współpraca minimum 100.000, fabryka Szczecin. Interes murywany. Zgłoszenia IKP Szczecin pod „Wspólnik”. (2026r)

Rutynowany rolnik kawaler posiada gotówkę. Oczekuje propozycji. Oferty IKP Bydg. „6455”.

Posiadam przy ul. Świętojańskiej w Gdyni świeżo wyremontowany dwuwystawowy sklep. Poszukuje wspólnika z kapitałem do samodzielnego prowadzenia ewent. przedstawicielstwo lub inne propozycje. Oferty IKP Gdynia pod „Fachowiec”. (1959r)

Przedsiębiorstwo - Budowlane Z. Jezierski L. Gierszewski, Bydgoszcz, Chocimska 7 m. 5, wykonuje na i poza miejscem wszelkie prace budowlane: na ziemi i drogowo-wodne projekty, plany z istniejących zabudowań, kosztorysy, oszacowania, obliczenia statyczne konstrukcji żelbetonowych i przyjmuje kierownictwo nadzoru. (6446)

Oddam w dzierżawę magazyn z urządzeniem transmisyjnym na szlifiernię szkła i lustro wraz z maszynami oraz 4 duże murowane garaże nadające się na warsztaty na Wybrzeżu Gdańsk Gdynia. Zgłoszenia: Gdynia IKP nr 4477. (2039r)

PRACA

Poszukuje się retuszerki, względnie osoby fachowej do zakładu fotograficznego. Wiadomość: Łódź, Piotrkowska 182. (1862r)

Ucznia stolarskiego przyjmę od zaraz Zgłoszenia Bydgoszcz, Pl. Piastowski 9. (6445)

Potrzebna zdolna i samodzielna modystka od zaraz. Toruń, Stary Rynek 19. (2006r)

Ekspientka, rutynowana siła kupiecka, z długoletnią praktyką, obeznana z wszelkimi pracami biurowymi, poszukuje pracy. Zgłoszenia do IKP Gdynia pod Rutynowana (2027r)

Ekspientka branży papierniczej, kilkuletnią praktyką, poszukiwana w Bydgoszczy. Zgłoszenia podaniem życiorysu IKP Bydgoszcz pod „6442”.

Apteka w Trzciance, woj. poznańskie, poszukuje magistrą lub pomocnika aptekarskiego (egzamin wojewódzki). Posada do objęcia zaraz. (2038r)

Czeladnicy krawieccy, dobre siły, na stałe potrzebni. Trzcizki, Bydgoszcz, Warszawska 8/2 (6435)

Wychowawczyni do dwojga dzieci w wieku 8 lat potrzebna. Oferty IKP Bydgoszcz pod 1999 (6411)

Ogrodnik obeznany we wszystkich gałęziach ogrodnictwa, poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty kierować Gdańsk-Wrzeszcz, Wajdeloty 9 pod „Samotny”. (2032r)

Fabryka Artykułów Elektro-technicznych Inż. St. Ciszewski pod Zarządem Państwowym w Bydgoszczy, ul. Sobieskiego 1, zaangażuje: 3 tokarzy, 4 ślusarzy narzędziowych ze znajomością pracy na sznytach i formach do bakelitu. (2014r)

Potrzebny czeladnik krawiecki, Gdynia, Władysława IV, nr 23/6, z mieszkaniem lub bez. „6455”. (2037r)

Potrzebni dwaj czeladnicy krawieccy, Łębork, Ślupska 6, Józef Osowski. (6448)

Uczeń piekarski potrzebny od zaraz. Stanisław Gotowała, mistrz piekarski, Gdynia, Legionów 56. (2033r)

POSZUKIWANIA

Dnia 17 kwietnia 1944 wyszedł z domu w Warszawie, ulica Świętojańska 4, **Adam Widmański**, lat 27, i wszelki ślad za nim zaginął. Ktokolwiek by coś wiedział o nim po tym terminie, jest gorąco proszony o wiadomość pod adresem Raszewski, Bydgoszcz, 20 Stycznia 17/3. (6100)

Poszukuje Jana Wohnaut, cukiernika z Lwowa, i Zofii Bonk. Mam wiadomość od rodziny. Kowalski Leon, Grudziądz, ul. Toruńska 31 m. 1. (1995r)

Januszkiewicz Jana i Zofia, Sylwanowicza Michała, Scholastyka i Danusią z Wilna, Konewko Józefa, Marię z Głębockiego o jakkolwiek wiadomości proszę Sylwanowicz Franciszek, Bydgoszcz, Wł. Bełzy 110. (6443)

Justyna Berezowska z 4-gim rodzeństwem, repatriantka z Turstego, przesiedlona z Zamościa, poszukiwana jest przez syna Tadeusza. Rzeszów, Staromieście nr 320. (2012r)

POKOJE

Pokój elegancki śródmieście wolny. Czynnosc roczny. Oferty IKP Bydgoszcz „Niekrepujący”. (6429)

UNIWAŻNIENIA

Unieważniam kartę rejestracyjną RKU Grudziądz. Fryszka Bronisław Gruczo pow. Świecie. (1988r)

Humor zagraniczny

PRZEKONYWUJĄCA LICZBA DOWODÓW
— Teraz chyba szanowny pan nie będzie twierdził, że włos znalazł w zupie pocho dzi o nas.